

Siseministri määruse „Kohaliku omavalitsuse üksuste riigikaitse kriisivalmiduse suurendamise taotlusvooru tingimused ja kord“ eelnõu seletuskiri

1. Sissejuhatus

1.1. Sisukokkuvõte

Määrus kehtestatakse riigieelarve seaduse § 53¹ lõike 1 alusel. Siseministri määruse eelnõu (edaspidi *eelnõu*) reguleerib toetuse jagamise tingimused ja korda kohaliku omavalitsuse üksustele (edaspidi *KOV-id*) riigikaitse kriisivalmiduse tõstmise eesmärgil.

Laiapindse riigikaitse käsitlusest lähtuvalt on oluline KOV-e ette valmistada erinevateks kriisideks sh riigikaitseks kriisideks. Riigikaitse kriis on üheks oluliseks komponendiks evakatsioonikohtade ja kerksuskeskuste toimepidevuse suurendamine.

Eelnõu alusel antakse toetust projektile, millega KOV suurendab oma haldusalas riigikaitse kriisivalmidust. Toetuse andmisel on prioriteediks evakatsioonikohtade toimepidevuse tõstmine. Projekti raames toetatakse mobiilsete generaatorite soetamist, mis annab KOV-ile võimaluse vastavalt vajadusele muuta generaatorite asukohta ja kasutada neid evakatsioonikohtades ja kerksuskeskustes. Projekti raames toetatakse ka evakatsioonikohtade ettevalmistamist esmavajalike esemetega, milleks on välivoodid, madratsid, magamiskotid, spordisaalide põrandakatted, välikäimlad, pikendusjuhtmed, kuumaveekatlad, veekeedukannud, mikrolaineahjud, gaasipliidid ja toidutermosid.

Regionaalses ja valdkonnaüleses aspektis on oluliseks suunaks KOV-ide koostöö kogukonna liikmetega ning teadlikkuse tõstmine abisaamise võimalustest. Riigi jaoks on oluline ka KOV-ide koostöövalmidus oma piirkonnas, mis aitab suurendada kriisides abi saamist ja kriisideks valmisolekut. Toetuse andmise tingimusi on rakendatud mitu aastat ja need ei ole välja töötatud eelnõu raames, vaid on olnud varem kehtestatud Päästeameti peadirektori käskkirjaga võttes arvesse siseministri 14.07.2021.a käskkirjas nr 1-3/71 "Riigieelarvelise toetuse andmise kord" sätestatud tingimusi.

1.2. Eelnõu ettevalmistajad

Eelnõu ja seletuskirja on koostanud Päästeameti kriisiosakonna elanikkonnakaitse talituse KOV kriisivalmiduse nõunik Terje Lillo (terje.lillo@rescue.ee) ja õigusosakonna õigusloome jurist Kätlin Tänavots (katlin.tanavots@rescue.ee). Eelnõu ja seletuskirja juriidilist kvaliteeti on kontrollinud Siseministeeriumi õigusnõunik Kaidi Kulp (kaidi.kulp@siseministeerium.ee).

Eelnõu ja seletuskiri toimetatakse keeleliselt pärast kooskõlastamist eelnõude infosüsteemis.

1.3. Märkused

Eelnõu ei ole seotud muu menetluses oleva eelnõu, Euroopa Liidu õiguse rakendamise ega Vabariigi Valitsuse tegevusprogrammiga.

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõu koosneb 7 peatükist ja 23 paragrahvist.

1. peatükk. Üldsätted

Eelnõu §-is 1 sätestatakse määruse reguleerimisala, toetuse andmise eesmärk ja tulemus.

Lõike 1 kohaselt kehtestatakse määrusega tingimused KOV-idele riigikaitse kriisivalmiduse suurendamiseks toetuse andmiseks, kasutamiseks ja tagasinõudmiseks.

Lõike 2 kohaselt on toetuse andmise eesmärgiks tõsta KOV-ide riigikaitse kriisivalmidust. Toetuse andmisel on prioriteediks evakuatsioonikohtade toimepidevuse tõstmine. Toimepidevuse tagamiseks soetatakse mobiilseid generaatorid, luuakse generaatorite ühenduse valmidus ja soetatakse evakuatsioonikohtadesse erinevaid eluks vajalikke esemateid.

Lõike 3 kohaselt on toetuse andmise tulemusena paranenud KOV-ide kriisivalmidus riigikaitse kriisis ehk KOV-ides on tõusnud võimekus kriisides hakkama saada. Toetatavate projektide tulemusel on Lääne- ja Kesk-Eesti ning Harjumaa teatud piirkonna omavalitsusüksuste elanikele loodud evakuatsioonikohtades tingimused majutamiseks ja elektri tagamiseks. Samuti peaks suurenema KOV ametnike professionaalsus ning teadlikkus evakuatsiooni läbiviimisest, evakueeritavad on ohustatud alast toimetatud ohutusse alasse ning neile on tagatud evakuatsioonikoht hädavajalike teenustega.

Eelnõu §-is 2 sätestatakse eelnõus kasutatavad terminid.

Sihtrühm on toetuse saaja, kelleks on §-is 9 sätestatud KOV. Toetust saavad taotleda kõik KOV-id generaatorite ühendamise valmiduse loomisel evakuatsioonikohtadele ja kerksuskeskustele koos projekteerimisega. Mobiilsete generaatorite soetamist ja ulatusliku evakuatsiooni ettevalmistamisega seonduvaid toetuseid saavad taotleda järgnevad KOV-id: Haapsalu linn, Hiiumaa vald, Häädemeeste vald, Kehtna vald, Kiili vald, Kohila vald, Kose vald, Lääne-Nigula vald, Lääneranna vald, Mulgi vald, Märjamaa vald, Paide linn, Põhja-Pärnumaa vald, Põhja-Sakala vald, Pärnu linn, Rapla vald, Saarde vald, Saaremaa vald, Saku vald, Saue vald, Tori vald, Türi vald, Viljandi linn ja Viljandi vald.

Projekt on kindla eesmärgi saavutamisele suunatud ajas ja ruumis piiritletud ühekordne tegevus või tegevuste kogum, mille tegemiseks toetust taotletakse või kasutatakse.

Termineid „ehitis”, „hoone”, „ehitamine”, „ehitise ümberehitamine ehk rekonstrueerimine”, „ehitusprojekt” ja „kasutusluba” kasutatakse ehitusseadustiku tähenduses.

Investeeringu objekt on toetuse taotleja omandis või kasutuses olev ehitis, millele luuakse generaatorite ühendamise valmidus. Objekt peab olema projekti lõppedes kasutusele võetud. Nimetatud nõue tuleneb asjaolust, et toetust saavad taotleda vaid eelnõu §-s 9 loetletud KOV-id, kes loovad tingimused hoone evakuatsioonikohana kasutusele võtuks ja toetust ei saa kasutada teise KOV-iterritooriumil asuva hoone evakuatsioonikohaks kohandamiseks koostöös kõrval asuva KOV-iga.

Evakuatsioonikoht on ehitis, kuhu saab evakueeritavad majutada ning kus tagatakse inimeste viibimisel esmavajalikud tingimused.

Kerksuskeskus on avaliku kasutusega toimepidev hoone või ruum, mille eesmärgiks on anda elanikele kriisi ajal infot, nõu ja abi.

Eelnõu § 3 kehtestatakse toetuse andja.

Toetuse andjaks on Päästeamet (edaspidi *amet*), kes menetleb toetuse taotlusi, teeb väljamakseid ja toetuse kasutamise üle järelevalvet. Amet vastutab taotlusvooru väljakuulutamise ja koordineerimise eest ehk teavitab taotlejaid ja avalikkust toetuse saamise võimalusest, menetleb taotlust, teeb taotluse rahuldamise või mitterahuldamise otsuse jms. Toetuse andja täpsem õiguste ja kohustuste loetelu on toodud eelnõu seletuskirja §-is 22.

2. peatükk. Toetuse andmise alused

Eelnõu §-is 4 sätestatakse toetatavad tegevused.

Lõike 1 ja 2 kohaselt toetatakse projekte, mille tegevus panustab otseselt eelnõu sätestatud eesmärgi ja tulemuse saavutamisse, milleks on mobiilsete generaatorite soetamine ja ulatusliku evakuatsiooni ettevalmistamisega seonduvad soetused (välivoodid, madratsid, magamiskotid, spordisaalide põrandakatted, välikäimlad, pikendusjuhtmed, kuumaveekatlad, veekeedukannud, mikrolaineahjud, gaasipliidid ja toidutermosed) ning generaatorite ühendamise valmiduse loomine evakuatsioonikohtadele ja kerksuskeskustele koos projekteerimisega seotud tegevustega.

Lõige 3 sätestab piirangud toetatavate tegevuste osas. Mobiilsete generaatorite soetamist ja ulatusliku evakuatsiooni ettevalmistamisega seonduvaid soetusi saavad taotleda vaid järgnevad KOV-id: Haapsalu linn, Hiiumaa vald, Häädemeeste vald, Kehtna vald, Kiili vald, Kohila vald, Kose vald, Lääne-Nigula vald, Lääneranna vald, Mulgi vald, Märjamaa vald, Paide linn, Põhja-Pärnumaa vald, Põhja-Sakala vald, Pärnu linn, Rapla vald, Saarde vald, Saaremaa vald, Saku vald, Saue vald, Tori vald, Türi vald, Viljandi linn ja Viljandi vald.

Riigikaitselise kriisi või selle vahetu ohu korral võib olla vajalik läbi viia ulatuslik evakuatsioon. Õigeaegselt ettevalmistatud ulatusliku evakuatsiooni eesmärgiks on inimeste päästmine, see tähendab, et evakueeritavad on ohustatud alast toimetatud ohutusse alasse ning neile on tagatud evakuatsioonikoht hädavajalike teenustega, mille tagamist toetavad KOV-id. Lähtuvalt ohuhinnangust võib riigikaitselise kriisi korral evakueeritavate vastuvõtmise põhirõhk langeda Lääne- ja Kesk-Eesti ning Harjumaa teatud piirkonna KOV-idele. Saaremaa ja Hiiumaa peavad olema võimelised tagama enda elanikkonnale toimepidevust koha peal, kuna evakuatsioon nendest piirkondadest võib olla raskendatud. Sellest tulenevalt on toetusmeetme prioriteediks toimepidevuse tõstmine eelkõige eelviidatud KOV-ides.

Generaatorite ühendamise valmiduse loomist evakuatsioonikohtadele ja kerksuskeskustele, vajadusel koos projekteerimisega ja ehitustöödega, saavad taotleda kõik KOV-id.

Lõikes 4 kohaselt võib määruses sätestatud tegevuste jaoks toetust taotleda eeldusel, et taotleja ei ole juba saanud sama kulu hüvitamiseks toetust mõnest teisest meetmest või riigisisestest või muudest välisabi vahenditest. Toetust ei tohi taotleda kulule, millele on toetus juba eraldatud. Igal juhul ei tohi projektis toetatavaid tegevusi ehk kulusid topelt finantseerida. Antud lõike rikkumine toob kaasa antud toetuse osalise või täieliku tagasinõudmise.

Eelnõu §-iga 5 kehtestatakse kulude abikõlblikkuse reeglid.

Lõike 1 kohaselt on kulu abikõlblik kui ta on tegevuste elluviimiseks vajalik, mõistlik ja põhjendatud ning tekib projekti abikõlblikkuse perioodil tehtavate toetatavate tegevuste käigus. Tegemist on kulu abikõlblikuks lugemise üldpõhimõttega. Kuna eelnõu ei sisalda kõiki muude õigusaktidega reguleeritud kulu abikõlblikkuse tingimusi, siis on oluline rõhutada, et toetuse kasutamisel tuleb arvestada nii riigisiseste kui ka Euroopa Liidu toetusi reguleerivate

õigusaktidega. Euroopa Liidu õiguse kooskõlas olemise tingimus seisneb näiteks selles, et kui toetuse andmine tähendab ühtlasi riigiabi andmist, tuleb kõiki toetuse taotlemisega seotud dokumente säilitada vähemalt kümme aastat.

Lõikes 2 kehtestatakse abikõlblike kulude loend.

Lõikes 3 kirjeldatakse, milliste tunnuste esinemisel loetakse kulu põhjendatuks. Riigisisese õiguse kooskõlas olemise tingimus seisneb näiteks selles, et toetuse saaja peab järgima maksuseadustest ja riigihangete seadusest tulenevaid piiranguid. Üldjuhul on kulu abikõlblikkuse oluline tingimus ka see, et kulu peab olema makstud toetuse saaja arvelduskontolt. Kulu on põhjendatud, kui kulu on sobiv, vajalik ja tõhus ette nähtud eesmärkide ja tulemuste saavutamiseks ning tekib toetatavate tegevuste käigus. See avaldub läbi põhjendatuse nõude ehk peab olema tuvastatav põhjuslik seos, millest saab järeldada, et nimetatud kulu on tekkinud. Kulu peab olema tekkinud projekti abikõlblikkuse perioodil ja olema tasutud projekti abikõlblikkuse perioodil. Majandustehinguid (näiteks kaupade ja teenuste saamine) tuleb kajastada projekti abikõlblikkuse perioodil sõltumata sellest, millal toimub arveldamine.

Lõikega 4 kehtestatakse mitteabikõlblike kulude loend.

Eelnõu § 6 määratakse taotlusvooru eelarve toetussumma ja toetuse määr.

Taotlusvooru eelarve on 1 172 230 eurot ja maksimaalne toetussumma projekti kohta 50 000 eurot. Omafinantseeringut olema ei pea.

Eelnõu § 7 sätestatakse projekti abikõlblikkuse ja elluviimise periood.

Lõikes 1 sätestatakse projekti abikõlblikkuse periood, mille kestel tehakse projekti tegevusi ja tekkivad projekti kulud. Nimetatud perioodi sisse ei arvestata tagantjäreli hüvitatavate projekti ettevalmistamisega seotud kulude tegemise perioodi. Projekti teostamiseks vajalikud kulud võivad tekkida projekti abikõlblikkuse perioodi ajavahemikul, millal projekti tegevused algavad ja lõpevad.

Lõike 2 kohaselt ei saa esitatud projekti abikõlblikkuse periood alata varem kui jõustub eelnõu ning ei või olla pikem kui 31. detsember 2024.

Lõike 3 kohaselt abikõlblikkuse perioodi ei saa pikendada. Projekti läbiviimise rahalised vahendid tuleb ära kasutada 2024. a eelarve aasta jooksul ja nende kasutamist ei ole võimalik pikendada.

Eelnõu § 8 sätestatakse vähese tähtsusega abi andmise tingimused.

Lõikes 1 ja 2 sätestatakse riigiabi andmisel järgitavad õiguslikud alused ning antakse viited vastavatele regulatsioonidele.

Eelnõu alusel toetuse andmine ehk eelnõu §-s 4 nimetatud tegevuste toetamine võib kvalifitseeruda riigiabiks konkurentsiseaduse § 30 lõike 1 mõistes või vähese tähtsusega abiks konkurentsiseaduse § 33 lõike 1 tähenduses. Konkurentsiseaduse § 30 lõige 1 sätestab, et riigiabiks loetakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõikes 1 sätestatud abi. Riigiabi konkreetset definitsiooni Euroopa Liidu toimimise leping ei anna, kuid artikli 107 lõike 1 järgi on riigiabi igasugune liikmesriigi või riigi ressurssidest ükskõik missugusel kujul antav abi, mis

kahjustab või ähvardab kahjustada konkurentsi, soodustades teatud ettevõtjaid või teatud kaupade tootmist, ühisturuga kokkusalimatu niivõrd, kuivõrd see kahjustab liikmesriikidevahelist kaubandust. Vähesel tähtsusega abi hinnatakse samade kriteeriumide alusel kui riigiabi. Kõikide taotluste puhul hindab hindamiskomisjon iga taotluse puhul eraldi, kas toetus loetakse grupierandiga hõlmatud riigiabiks, vähesel tähtsusega abiks või mitte.

Lõike 3 kohaselt on ameti kohustus kontrollida, kas programmist taotletav toetus on käsitatav vähesel tähtsusega abina.

Lõikes 4 ja 5 sätestatakse, et vähesel tähtsusega abi andmisel tuleb muuhulgas jälgida, et ühele taotlejale antava vähesel tähtsusega abi kogusumma ei ületaks mis tahes kolme eelarveaasta pikkuse ajavahemiku jooksul 300 000 eurot või üldist majandushuvi pakkuvaid teenuseid osutavale ettevõtjale 750 000 eurot. Kogusumma all mõeldakse kogu riigipoolset toetust kokku. Kui vähesel tähtsusega abina kvalifitseeruvat toetust taotletakse suuremas summas kui taotleja on õigustatud saama ning grupierandiga hõlmatud riigiabi projektile anda ei saa (näiteks grupierandi määruse artikli 53 kultuuriliste eesmärkide ja tegevuste loend ei hõlma ärilisi tegevusi nagu mood ja disain), vähendab toetuse andja taotleja nõusolekul toetuse summat kuni vähesel tähtsusega abi ülemmäärani.

Lõige 6 sätestab, et kui vähesel tähtsusega abina kvalifitseeruvat toetust taotletakse suuremas summas kui taotleja on vähesel tähtsusega abina õigustatud saama, vähendab amet taotleja nõusolekul toetuse summat vähesel tähtsusega abi ülemmäärani.

3. peatükk. Taotlejale, toetuse taotlusele ja investeeringu objektile esitatavad nõuded

Eelnõu §-ga 9 sätestatakse toetuse taotlejad.

Punktis 1 kehtestatakse piiratud subjektide ring, kes saavad taotleda eelnõu § 4 lõike 2 punktis 1 nimetatud mobiilsete generaatorit ja ulatusliku evakuatsiooni ettevalmistamisega seonduvaid soetuseid (välivoodid, madratsid, magamiskotid, spordisaalide põrandakatted, välikäimlad, pikendusjuhtmed, kuumaveekatlad, veekeedukannud, mikrolaineahjud, gaasipliidid ja toidutermosed). Punkti 1 kohaselt saavad taotlejateks olla vaid alljärgnevad KOV-id omavalitsuse üksused: Haapsalu linn, Hiiumaa vald, Häädemeeste vald, Kehtna vald, Kiili vald, Kohila vald, Kose vald, Lääne-Nigula vald, Lääneranna vald, Mulgi vald, Märjamaa vald, Paide linn, Põhja-Pärnumaa vald, Põhja-Sakala vald, Pärnu linn, Rapla vald, Saarde vald, Saaremaa vald, Saku vald, Saue vald, Tori vald, Türi vald, Viljandi linn ja Viljandi vald.

Punkti 2 kohaselt saavad eelnõu § 4 lõikes 2 punktis 2 nimetatud generaatorite ühendamise valmiduse loomist evakuatsioonikohtadele ja kerksuskeskustele (sh projekteerimine) toetust taotleda kõik KOV-id.

Kehtestatud piiranguid on täpsemalt põhjendatud §-i 4 lõike 2 selgituses.

Eelnõu §-ga 10 kehtestaks üksikasjalikud nõuded taotlusele. Toetuse taotlemiseks tuleb esitada üks taotlus (kui toetust soovatakse erinevate tegevuste ja/või soetuse osas) koos lisadokumentidega. Taotlusest peab selguma, et toetust taotletakse eelnõus nimetatud eesmärkidel ja toetatavateks tegevusteks ning et projekt panustab tulemustesse. Sealhulgas sätestatakse, milliseid andmeid ja lisadokumente peab taotlus sisaldama.

Amet avaldab oma kodulehel toetuse taotluse ja eelarve esitamiseks soovituslikud vormid.

Eelnõu §-ga 11 kehtestatakse nõuded investeeringu objektile.

Lõikega 1 sätestatakse, et investeeringu objekt peab asuma toetust taotlenud KOV-i haldusterritooriumil. Nimetatud nõue tuleneb asjaolust, et toetust saavad taotleda vaid eelnõu §-s 9 loetletud KOV-id, kes loovad tingimused hoone evakuatsioonikohana kasutusele võtuks ja toetust ei saa kasutada teise KOV-i territooriumil asuva hoone evakuatsioonikohaks kohandamiseks koostöös kõrval asuva KOV-ga.

Lõike 2 kohaselt peab taotleja olema investeeringu objekti omanik või tal peab olema kasutusõigus vähemalt viieks aastaks arvates projekti lõppkuupäevast.

Lõike 3 kohaselt peab projekti lõpparuande kinnitamise ajaks investeeringu objekt olema eesmärgipäraselt kasutusele võetud. Kasutusluba on nõutav sõltuvalt tööde iseloomust ja vastavalt ehitusseadustiku lisale 2. Käesolevalt on oluline, et kui toetust on saanud generaatorile ühenduse valmiduse loomiseks ja selle kasutusele võtmiseks on vaja taotleda kasutusluba, siis peab see olema nähtav ehitusregistrist.

Lõike 4 kohaselt peab toetuse saaja tagama viie aasta jooksul alates projekti lõppemisest investeeringu objekti kasutamise projektis ette nähtud eesmärgil.

4. peatükk. Taotlusvooru avamine, taotluste esitamine, menetlemine, hindamine ja otsuste tegemine

Eelnõu §-ga 12 sätestatakse taotlusvooru avamise ja taotluste esitamise regulatsioon.

Lõike 1 kohaselt teatab amet toetuse taotlusvooru avamisest, taotluse esitamise tähtpäevast ja taotlusvooru tingimustest oma veebilehel.

Lõike 2 sätestatakse, et taotlus koos nõutud lisadega tuleb esitada taotleja esindusõigusliku isiku poolt digitaalselt allkirjastatult ameti e-posti aadressile rescue@rescue.ee.

Eelnõu §-ga 13 kehtestatakse taotluse menetlemise aeg, milleks on kuni kuuskümmend tööpäeva taotlusvooru sulgemisest arvates. Haldusmenetluse seaduse § 41 järgi tuleb haldusorganil juhul, kui tal ei ole võimalik haldusakti anda või toimingut sooritada ettenähtud aja jooksul, teha viivitusest teatavaks tõenäoline aeg ning näidata tähtajast mittekinnipidamise põhjus.

Eelnõu §-is 14 sätestatakse taotluste nõuetele vastavuse kontrollimise põhimõtted.

Lõiked 1 – 2 sätestavad, kuidas toimub taotluste menetlemine. Amet kontrollib taotleja ja taotluse vastavust määruses sätestatud nõuetele. Kui taotluse läbi vaatamise käigus selgub, et taotlus ei ole piisavalt selge või selles esinevad puudused, küsida taotlejalt selgitusi ja lisadokumente taotluses esitatud andmete kohta või nõuda taotluse täiendamist või muutmist. Taotlejale edastatakse vastavasisuline teade, milles on kirjeldatud asjaolud, mis vajavad täiendavat selgitamist, täiendamist või lisateavet ning märgitud tähtaeg puuduste kõrvaldamiseks. Puuduste kõrvaldamiseks võib toetuse andja anda taotlejale kuni viis tööpäeva. Kui puudus kõrvaldatakse, loetakse puudusega seotud nõue täidetuks. Toetuse andja jätab taotluse läbi vaatamata ja sisuliselt hindamata, kui taotleja ei ole antud tähtaja jooksul puudusi kõrvaldanud või kui puuduste kõrvaldamise raames esitatud lisateave ei anna ikkagi alust lugeda nõue täidetuks. Vastav teavitus edastatakse taotlejale ja tema taotluse osas tehakse rahuldamata jätmise otsus.

Lõike 3 kohaselt taotlus ja taotleja tunnistatakse nõuetele vastavaks, kui taotleja ja taotlus vastavad kehtestatud nõuetele. Toetuse andja saab tunnistada taotleja ja taotluse nõuetele vastavaks ainult juhul, kui on täidetud kõik eelnõu nõuded. Nõuetele mittevastavuse otsustab taotlust menetlev ameti ametnik, kellele on ameti peadirektori käskkirjaga antud volitus vastava päästepiirkonna taotluste menetlemise. Eelnimetatud ametnik annab hindamiskomisjonile nõuetele vastavad taotlused hindamiseks ja nõuetele mitte vastavate taotluste osas teeb ameti peadirektor rahuldamata jätmise otsuse.

Lõike 4 kohaselt on ametil vajaduse korral õigus külastada investeeringu objekti kohapeal. Kui toetuse andja peab põhjendatuks külastada toetuse taotleja poolt taotluses märgitud investeeringu objekti, tuleb toetuse andjal taotlejat ette teavitada vähemalt kolm tööpäeva.

Lõige 5 kohaselt tunnistatakse taotlus nõuetele mittevastavaks, kui esineb vähemalt üks järgnevatest asjaoludest:

- 1) taotleja ei vasta §-s 9 sätestatud nõuetele, millega on sätestatud piirangud taotlejale. Ehk § 9 lg 1 kohaselt saab taotleda mobiilset generaatorit ja/või ulatusliku evakuatsiooni ettevalmistamisega seonduvaid soetuseid vaid nimetatud KOV-id.
- 2) investeeringu objekt ei vasta § 11 lõigetes 1–2 sätestatud nõuetele ehk investeeringu objekt peab asuma KOV-i territooriumil, kuna eelnõu § 9 lg 1 nimetab generaatorit ja/või ulatusliku evakuatsiooni ettevalmistamisega seonduvaid soetuseid taotlema vaid konkreetsed KOV-id. Investeeringut saab teha nii taotlejale endale kuuluvale hoonele kui ka taotleja kasutuses olevale hoonele.
- 3) taotlus ei vasta määruses sätestatud nõuetele;
- 4) taotluses on esitatud ebaõigeid ja mittetäielikke andmeid ning puudused on etteantud tähtpäevaks kõrvaldamata;
- 5) taotluses esinenud ebatäpsused ja tehnilised puudused on etteantud tähtpäevaks kõrvaldamata;
- 6) toetus ületab vähese tähtsusega abi ülemmäära või taotleja ei nõustu toetuse vähendamise ga vähese tähtsusega abi ülemmäärani.

Lõike 6 kohaselt teeb nõuetele mittevastavaks tunnistatud taotluse kohta ameti peadirektor rahuldamata jätmise otsuse. Nõuetele mittevastavuse otsustab taotlust menetlev ametnik, kellele on peadirektori käskkirjaga antud volitus toetuse taotluste menetlemise. Eelnimetatud ametnik annab eelnõu § 16 nimetatud komisjonile nõuetele vastavad taotlused hindamiseks ja nõuetele mitte vastavate taotluste osas teeb ameti peadirektor rahuldamata jätmise otsuse.

Eelnõu §-ga 15 reguleeritakse nõuetele vastavaks tunnistatud taotluste sisulist hindamist.

Lõike 1 kohaselt moodustab ameti peadirektori käskkirjaga taotluste hindamiseks vähemalt viieliikmelise komisjoni ning määrab komisjoni töökorra. Hindamiskomisjoni kuuluvad ameti ametnikud: peadirektori asetäitja (põhivaldkond) – esimees; kriisiosakonna juhataja, kriisiosakonna elanikkonnakaitse talituse juhataja, kriisiosakonna elanikkonnakaitse talituse evakuatsiooni nõunik, Lääne päästkeskuse juht, Põhja päästkeskuse kriisibüroo juhataja, Lõuna päästkeskuse kriisibüroo juhataja ja Ida päästkeskuse kriisibüroo juhataja, lisaks peavad hindamiskomisjoni liikmed kooskõlas korruptsioonivastase seaduse ja haldusmenetluse seadusega kinnitama oma erapooletust ja sõltumatust hindamiskomisjoni protokollis. Erapooletuse nõue rakendub kõikidele hindajatele. Seotuse olemasolul tuleb hindajal end taandada haldusmenetluse seaduse § 10 korras. Taandamise korral tehakse vastav märke

hindamiskomisjoni protokoll. Erapooleetuse ja sõltumatuse kinnitamine hinnatavatest taotlustest ei tähenda tingimata kirjalikku kinnitamist.

Lõike 2 kohaselt peab komisjon hindama nõuetele vastavaid taotlusi järgmiste hindamiskriteeriumide alusel:

- 1) projekti mõju eesmärkide saavutamisele;
- 2) projekti põhjendatus ja ettevalmistuse tase;
- 3) projekti tegevuste jätkusuutlikkus.

Kriteeriumite selge lahtimõtestamine, sealhulgas asjaolude kirjeldus, on oluline selleks, et taotlejale oleks arusaadav, milliseid projekte valimisel eelistatakse ja mida sealjuures hinnatakse. Samuti on läbipaistvad ja selgelt kirjeldatud kriteeriumid taotlejale abiks taotluse koostamisel ning projekti tegevuste ja tulemuste kirjeldamisel. Ühtlasi on selgelt kirjapandud asjaolud juhendiks taotluste hindajatele ja otsuse tegijatele.

Esimese ja teise kriteeriumi juures hindab komisjon projekti vastavust taotlusvooru eesmärkidega. Komisjon kaalub, kas taotluses esitatud projekti sisu vastab taotlusvooru eesmärkidele. Hinnang antakse vastavalt taotluses kirjeldatud tegevustele ja projekti eesmärkidele. Komisjon hindab sealjuures ka taotletavate tulemuste saavutamise realistlikkust. Kolmanda kriteeriumi juures hindab komisjon taotluses esitatud eelarve realistlikkust ja kuluartiklite põhjendatust lähtuvalt projektis kirjeldatuga, erinevatele sihtrühmadele, projektiga saavutatavat tulemust ja valmisolekut riigikaitselises kriisis.

Lõike 3 kohaselt moodustab komisjon hindamistulemuste põhjal esitatud taotluste projektidest pingerea.

Lõike 4 kohaselt on toetuse andjal õigus pidada taotlejaga läbirääkimisi taotletava summa ja taotluses sisalduvate tegevuste muutmiseks, arvestades pingerea aluseks olevaid kriteeriume. Lisaks jäetakse toetuse andjale õigus teha taotlejale ettepanek muuta projekti eelarvet ja tegevusi nii, et toetuse summa ja osakaal ei suurene ja projekti eesmärgid ei muutu.

Eelnõu §-is 16 nähakse ette taotluse rahuldamise, rahuldamata jätmise või osalise rahuldamise tingimused ja kord.

Lõike 1 kohaselt teeb taotluse rahuldamise, rahuldamata jätmise või osalise rahuldamise otsuse ameti peadirektor. Taotlus rahuldatakse juhul, kui taotleja ja taotlus vastavad eelnõus nimetatud nõuetele ning taotlus kuulub hindamiskomisjoni hindamistulemuse põhjal rahuldamisele.

Lõike 2 ja 3 kohaselt võib taotluse rahuldada osaliselt. Osaline rahuldamine tähendab, et mõnda algse taotluse põhiesemeks olevat asjaolu, näiteks toetuse summat, projekti tegevusi ja tulemusi, ei toetata algses taotluses nimetatud ulatuses või kujul. Osaline taotluse rahuldamise otsus tehakse taotlejaga eelnevalt kooskõlastatult ning selles fikseeritakse, millises ulatuses taotlus rahuldatakse. Muutmisettepanek on põhjendatud näiteks juhul, kui projekti tegevused pole taotletavas mahus sobivad, vajalikud või piisavalt tõhusad ning kui taotluses nimetatud asjaolu muutmise tulemusel on projekti mõju meetme või selle tegevuse tulemusse põhjendatum. Muutmisettepanek võib olla ajendatud ka asjaolust, et taotluste rahuldamiseks kavandatud eelarve ei võimalda taotletud toetuse summat täielikult katta. Sellisel juhul pakutakse taotlejale võimalust kaaluda, kas ta on nõus viima projekti ellu ka väiksema toetussummaga või vajadusel projekti muutma. Muudatusettepaneku tegemisel on toetuse

andjal kohustus taotleja ära kuulata. Juhul kui taotleja on nõus projekti muutma, tuleb toetuse andjal veenduda, et muudetud taotlus vastab nõuetele ja kriteeriumidele. Selleks võib olla vajalik veelkord kontrollida taotluse nõuetele vastavust ning muudetud mahus projekti. Kui taotleja ei ole nõus projekti muutma ehk kokkulepet ei saavutata, jäetakse taotlus rahuldamata.

Lõike 4 kohaselt tehakse taotluse rahuldamata jätmise otsus, kui taotleja ja/või taotlus ei vasta kas või ühele eelnõus sätestatud nõudele, kui pingereast tulenevalt ei jätku taotlusvoorus enamate taotluste toetamiseks vahendeid, taotlusvooru eelarve mahu tõttu ei ole võimalik projekti toetada või taotleja ei ole nõus taotluse osalise rahuldamise ettepanekuga toetuse vähendamise või projektis kavandatud toetatavate tegevuste muutmise kohta ja kui taotluse menetlemise käigus selgub, et taotluses on esitatud valeandmeid.

Lõikes 5 sätestatakse andmed, mis esitatakse taotluse rahuldamise otsuses.

Lõikes 6 sätestatakse andmed, mis esitatakse taotluse osalise rahuldamise või rahuldamata jätmise korral.

Lõike 7 kohaselt saadetakse taotlejale tema kohta tehtud otsus elektrooniliselt viie tööpäeva jooksul otsuse tegemisest arvates.

5. peatükk. Toetuse kasutamine

Eelnõu § 17 sätestatakse riigieelarvelise toetuse kasutamise lepingu (edaspidi *leping*) põhimõtted. Leping toetuse saaja ja ameti vahel pärast taotluse rahuldamise või osalise rahuldamise otsuse tegemist, et täpsustada toetuse andmise tingimusi, korraldust ning toetuse väljamakset.

Eelnõu §-ga 18 sätestatakse toetuse kasutamisel muudatuste tegemise tingimused.

Lõikega 1 sätestatakse, millistel tingimustel saab taotluse rahuldamise otsust muuta ja kelle algatusel. Toetuse andja peab iga teavet hindama, sest olenemata toetuse saaja taotluse sõnastusest võib teave olla käsitletav sisuliselt taotluse rahuldamise otsuse muutmise avalduse või teatena. Kui sisuliselt on tegemist olukorraga, kus otsust peaks muutma otsusega, tuleb toetuse andjal otsustada, kas seda teha või mitte. Muutmine toimub reeglina toetuse saaja algatusel, näiteks juhul, kui toetuse saaja peab möödapääsmatuks muuta projekti (toetatavat tegevust või selle ulatust või jäetakse tegevus ära või lisatakse täiendav tegevus), abikõlblike kulude kogumahtu või toetuse osakaalu abikõlblikest kuludest. Muutmise võimaldamine on sobiv ja vajalik, sest toetuse taotlemisel ei pruugita kõiki tulemuse saavutamiseks vajaminevaid tegevusi või tegevuste ulatust ette näha. Seega ei ole põhjendatud nõuda algsest kavandatud tegevusplaanist detailselt ja jäigalt kinnihoidmist. Muutuda ei tohi projekti eesmärk ja projekti tegevustega saavutatav tulemus. Kui tahetakse muuta projekti algset eesmärki ja tulemust, on tegemist sisuliselt uue projektiga.

Taotluse rahuldamise otsust saab muuta, kuni see ei ole kehtivust kaotanud. Haldusakt kehtib kuni haldusaktiga antud õiguse või kohustuse lõpliku realiseerimiseni. Taotluse rahuldamise otsust võib muuta kuni abikõlblikkuse perioodi lõpuni, kuid mitte pärast projekti tegevuste lõppemist.

Toetuse andja võib keelduda taotluse rahuldamise otsuse muutmisest, kui muutunud asjaolude tõttu ei ole projekt kooskõlas eelnõus sätestatud tingimustega, soovitud muudatuse korral on oodatavate tulemuste saavutamine kaheldav või projekti tegevuste lõpetamine projekti

abikõlblikkuse perioodi jooksul ei ole tõenäoline. Sellisel juhul toetuse saaja avaldust taotluse rahuldamise otsuse muutmiseks ei rahuldata ja toetuse saajal ei ole toetuse kasutamist ette nähtud tingimustel võimalik jätkata ning taotluse rahuldamise otsus tunnistatakse täielikult või osaliselt kehtetuks.

Toetuse saaja peab viivitamatult teavitama toetuse andjat projekti muudatustest nende ilmnemisel kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis. Taotluse rahuldamise otsuse muutmise otsuse võib jõustada varasema kuupäevaga kui toetuse andja vastava otsuse tegemise kuupäev, juhul, kui see aitab kaasa projekti tegevuskava katkematuks elluviimisele ja tulemuste saavutamisele. Taotluse rahuldamise otsuse muutmise otsuse jõustumise kuupäev ei saa olla varasem kui selle muutmise avalduse toetuse andjale esitamise kuupäev.

Lõike 2 sätestab, et kui investeeringu objektile tehtavad kulud on suurenenud, katab taotleja need omal kulul.

Eelnõu §-ga 19 kehtestatakse toetuse kasutamisega seotud aruande esitamise põhimõtted.

Lõikega 1 kohaselt tuleb projekti lõpparuanne esitada viieteistkümne päeva jooksul projekti elluviimise lõppkuupäevast kuid mitte hiljem kui 15. jaanuaril 2025.

Lõike 2 sätestatakse, et toetuse andja võib juhul, kui aruande läbivaatamise käigus selgub, et aruandes esinevad puudused, küsida toetuse saajalt selgitusi ja lisadokumente aruandes esitatud andmete kohta või nõuda aruande täiendamist ehk puuduste kõrvaldamist. Puuduste kõrvaldamiseks võib toetuse andja anda toetuse saajale kuni kümne tööpäeva, mil aruande menetlemise aeg. Kui puudus kõrvaldatakse, loetakse puudusega seotud nõue täidetuks.

Lõikes 3 sätestatakse, et toetuse mittesihotstarbelise kasutamise või toetuse eraldamise otsuses nimetatud tingimuste rikkumise korral on ametil õigus nõuda toetuse täielikku või osalist tagastamist.

Lõikes 4 sätestatakse, et kui amet tuvastab toetuse kasutamise kontrollimisel, et projekt viidi ellu eelarves ettenähtust väiksemate kuludega ja projekti kogumaksumus on vähenenud, tagastab toetuse saaja enam makstud toetuse vastavalt lepingule.

Lõikes 5 sätestatakse, et amet ei kinnita aruannet järgmiste asjaolude ilmnemisel:

- 1) toetuse kasutamisega seotud aruande või dokumentide kontrollimisel selgub, et neis on esitatud valeandmeid;
- 2) toetuse saaja ei ole taotluse rahuldamise või osalise rahuldamise otsuses ette nähtud tegevusi taotluse rahuldamise otsuses sätestatud tähtajaks teinud või toetuse saaja näidatud tegevused ei ole tõendatud.

Lõikes 6 sätestatakse, et aruande kinnitamata jätmisel teeb amet vajadusel toetuse osaliselt või täielikult tagasi nõudmise otsuse.

Eelnõu §-ga 20 reguleeritakse toetuse tagasinõudmise otsuse tegemist ja toetuse tagasimaksmist nimetatud otsuse alusel. Toetust taotledes nõustub taotleja toetuse eraldamise tingimustega, sealhulgas kohustusega maksta toetus tagasi, kui toetust on saadud mitteabikõlbliku kulu katteks või muul toetuse tagasinõudmise aluse esinemisel. Toetuse tagasinõudmine toimub haldusmenetluse seaduse §-i 66 ja § 69 lõikes 1 sätestatud korras.

Lõikes 1 sätestatakse, millal tehakse otsus toetuse osalise või täieliku tagasinõudmise kohta. Toetuse tagasinõudmise otsus tuleb teha näiteks siis, kui hüvitamiseks esitatud kulu osutub mitteabikõlblikuks. Näiteks sama kulusumma on hüvitamise aluseks juba olnud, kulu liik ei ole abikõlblik, kulu liik on abikõlblik, kuid see ei ole seotud toetatava tegevusega. Kulu võib lugeda mitteabikõlblikuks puuduste kõrvaldamiseks täiendava tähtaja andmiseta, kui on ilmselge, et puudusi kõrvaldada ei saa. Toetuse tagasinõudmise otsus tuleb teha näiteks ka siis, kui selgub, et toetust on välja makstud mitteabikõlbliku kulu hüvitamiseks. Sellisel juhul kaalutlusõigus, kas teha toetuse tagasinõudmise otsus või mitte, puudub. Kaalutlusõigus puudub ka juhul, kui toetuse andmine ei ole kooskõlas riigiabi ja vähese tähtsusega abi andmise regulatsiooniga. Toetuse tagasinõudmise otsus tehakse kaalutlusõiguse alusel, kui toetuse saaja on rikkunud toetuse saaja kohustust või jätnud täitmata nõude, mis on mõjutanud või võib mõjutada kulude abikõlblikkust. Siin peetakse silmas olukorda, kus toetuse saaja ei järgi menetluskorda või ei täida kohustust või nõuet ning täitmata jätmisega kaasnevat kahjusummat ei ole võimalik üheselt võlaõigusseaduse tähenduses tuvastada. Näiteks on kahjustatud rahaliste vahendite säästliku kasutamise põhimõtet. Kui toetuse saaja suhtes on algatatud likvideerimis- või pankrotimenetlus, ei tekita see fakt üksi veel iseenesest alust teha otsus toetus tagasi nõuda, kuid on toetuse andjale ajendiks, et hinnata, kas toetatav tegevus jääb sealjuures pooleli või toetatava tegevuse sihipärane kasutamine katkeb kohustuslikul ajaperioodil.

Lõige 2 täpsustab käesoleva paragrahvi lõike 1 punkti 7 alusel toetuse tagasi nõudmist. Kui toetus nõutakse tagasi lõike 1 punkti 7 alusel, siis amet vähendab toetuse suurst proportionaalselt ajaga, mille jooksul toetuse taotleja on oma kohustust rikkunud.

Lõige 3 täpsustab käesoleva paragrahvi lõike 1 punkti 8 alusel toetuse tagasi nõudmist. Kui toetus nõutakse tagasi põhjusel, et toetuse saaja ei saavuta projekti eesmäärke või saavutab need osaliselt, siis tagasinõude suuruse otsuse tegemisel amet kaalub tehtud tegevuste mõju eesmärgi saavutamisele.

Lõike 4 kohaselt on amet põhjendama tagasinõude suurst. Toetuse tagasinõudmise otsuse puhul on tegemist haldusmenetluse seaduse tähenduses kaalutlusõiguse alusel antud haldusaktiga, milles tuleb märkida kaalutlused, millest haldusorgan on haldusakti andmisel lähtunud.

Lõike 5 kohaselt võib tagasinõudmise otsuse teha vastavalt haldusmenetluse seaduses ja lepingus sätestatule. Kui tagasimaksmisele kuuluvat toetust tagasi ei maksta võib toetuse andja nõuda üleantud rahalisi vahendeid tagasi haldusmenetluse seaduse § 69 lõike 1 ja võlaõigusseaduse § 1028 alusel (alusetu rikastumise sätete alusel). See tähendab, et toetuse tagasinõudmise otsus on täidetav üksnes tsiviilkohtu kaudu.

Lõige 6 sätestab toetuse tagasinõudmise või osalise tagasinõudmise otsuses esitatavad andmed.

Lõike 7 kohaselt edastatakse taotlejale tagasinõudmise otsus elektrooniliselt.

Lõike 8 kohaselt määratakse tagasinõudmise otsuses toetuse tagastamise tähtpäev. Toetuse tagasinõudmise otsus kui haldusakt hakkab haldusmenetluse seaduse § 61 lõike 1 järgi kehtima alates selle teatavaks tegemisest või kättetoimetamisest koostöös haldusmenetluse seaduse §

62 lõike 2 punktiga 2, mille kohaselt tuleb haldusakt teha menetlusosalisele kättetoimetamise ga teatavaks, kui varasem haldusakt tunnistatakse kehtetuks või seda muudetakse. Toetuse saaja peab toetuse tagasi maksma toetuse tagasinõudmise otsuses näidatud summas ja tähtajaks. Kui toetuse tagasinõudmise otsuse sisuks on kogu toetus tühistada, tuleb toetuse tagasinõudmise otsus tunnistada kehtetuks. Seda ka seetõttu, et kui määratud toetust toetuse tagasinõudmise otsuse tõttu saada ei ole, lõpevad taotluse rahuldamise otsuse kehtetuks tunnistamisel ka toetuse saaja muud kohustused, näiteks viia toetatavad tegevused lõpuni. Enne toetuse tagasinõudmise otsuse tegemist tuleb anda toetuse saajale võimalus asjaolusid selgitada. Sellega tagatakse, et toetuse saaja on tema suhtes käimas olevast menetlusest teadlik ning ta on saanud otsustamisel teada olevaid asjaolusid selgitada ja toetuse andja on saanud neid otsuse tegemisel arvesse võtta.

6. peatükk. Poolte õigused ja kohustused

Eelnõu §-ga 21 kehtestatakse toetuse saaja õigused ja kohustused.

Lõike 1 kohaselt on toetuse saajal õigus saada toetuse andjalt teavet ja nõu, mis on seotud toetuse kasutamist puudutavates õigusaktides sätestatud nõuete ja toetuse saaja kohustustega. Toetuse saaja võib pöörduda toetuse andja poole saamaks juhiseid projekti nõuetekohaseks elluviimiseks, sealhulgas eelhinnangut projektis kavandata vatele muudatustele, selgitusi kulude abikõlblikkuse ja muude eelnõus sätestatud tingimuste kohta.

Lisaks on toetuse taotlejal õigus taotleda ametilt nõusolekut, et teha projekti tegevustes või eelarves põhjendatud muudatusi. Muudatuste tegemise tingimuste kohta on täpsemalt kirjas eelnõu §-i 18 selgituses.

Lõike 2 punktides 1-14 loetletakse toetuse saaja kohustused, rakenduvad alates taotluse rahuldamise otsuse jõustumisest. Toetuse saaja peab tagama eelnõus sätestatud kohustuste täitmise ja eduka elluviimise taotluse rahuldamise otsuses ja eelnõus fikseeritud tähtaegade ja tingimuste kohaselt.

Toetuse saaja peab projekti ellu viima heaks kiidetud taotluse kohaselt ehk seal nimetatud eesmärkidel kavandatud tegevuste abil ning saavutama tema enda kavandatud tulemused. Projekti eesmärgid ja tulemused ning nende saavutamiseks kavandata vad tegevused peavad olema kooskõlas eelnõus määratletud võimalustega.

Toetuse saajal on kohustus, mis hõlmab üldist korrektsust teabe ja aruannete esitamisel, sealhulgas ette nähtud vorminõuete järgimist, arusaadavate selgituste andmist, õigete andmete ja nõutud dokumentide tähtaegset esitamist. Nimetatud nõue hõlmab ka seda, et kulu ja maksmist tõendavad dokumendid peavad vastama raamatupidamisarvestuses kehtivatele nõuetele. Kulu abikõlblikkust tõendavad dokumendid ja muud tõendid tuleb säilitada raamatupidamisseaduses kehtestatud tingimuste kohaselt. Sellist kohustust tuleb rakendada niiviisi, et kui muust seadusest või näiteks Euroopa Liidu riigiabi reeglitest tuleneb siiski pikem dokumentide või andmete säilitamise kohustus, siis tuleb järgida pikemaid tähtaegu. Kõik tehtud tehingud tuleb teha panga vahendusel

Toetuse saaja on kohustatud aitama kaasa toetuse andja kontrollitegevusele, sest eelkõige on toetuse saaja kohustatud tõendama kulude abikõlblikkust ning esitama teabe õigsust või paikapidavust, sealhulgas peab toetuse saaja esitama asjakohased raamatupidamis- ja pangadokumendid, lepingud ja juhtimisotsused, et veenda toetuse andjat, et tegemist ei ole pettuse ega topeltfinantseerimisega ning täiendavat tuluaallikat ei ole tekkinud. Nimetatud

kohustuse rikkumine võib kaasa tuua toetuse vähendamise ja toetuse tagasinõudmise eelkõige seetõttu, et kulu abikõlblikkuses või kohustuste täitmisel ei saa veenduda. Toetuse saaja peab tagama, et lähtutakse usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõttest, mida tuleb rakendada ka projekti elluviimisega seotud finantsandmete kajastamisel. Projekti finantsandmed, st projektiga seotud kulud ja nende maksumus peavad olema üheselt eristatavad, sealjuures see, millised neist on käsitletavad abikõlblikena. Nimetatud kohustuse rikkumine võib kaasa tuua toetuse tagasinõudmise otsuse, kuna võib tekkida kahtlus, et kogu projektiga seotud finantsteave ei ole tuvastatav ehk ei ole usaldusväärne.

Toetuse saaja on kohustatud viivitamata teavitama kirjalikult toetuse andjat taotluses esitatud või projekti elluviimisega seotud andmete muutumisest. Toetuse andja hindab saadud teabe alusel, kas projekti rakendamistingimused või toetuse andmise eeldused on endised või vajab taotluse rahuldamise otsus muutmist. Toetuse saaja peab taotlema nõusolekut toetuse kasutamise tingimuste, sealhulgas projekti tegevuste, tulemuste, eelarve ja tähtaegade muutmiseks, kui muudatus eeldab taotluse rahuldamise otsuse muutmist.

Eelnõu §-ga 22 kehtestatakse ameti ehk toetuse andja õigused ja kohustused.

Lõike 1 punktidega 1-3 sätestatakse toetuse andja õigused kontrollida projekti elluviimist ning nõuda asjakohaste täiendavate andmete esitamist. Ühtlasi antakse toetuse andjale õigus teha abikõlblike kulude kontrolli toetuse saaja juures kohapeal. Kohapealse kontrolli käigus saab tuvastada toetuse saaja kohustuste täitmist, sealhulgas projekti tegevuste toimumist ja edenemist ehk toetuse andmise aluseks olevate tulemuste saavutamist, projekti kulude ja tulude kohta eraldi arvepidamise olemasolu ning tehingute kajastamist raamatupidamises. Kohapealse kontrolli käigus kontrollitakse ka toetuse andjale abikõlblike kulude kohta esitatud dokumentide vastavust originaalile. Samuti on toetuse andjal õigus tunnistada taotluse rahuldamise otsus või selle osa kehtetuks ning teha toetuse tagasinõudmise otsus (sisuliselt toetuse vähendamise või tühistamise otsuseid).

Lõike 2 punktidega 1-14 kehtestatakse toetuse andja kohustused. Toetuse andja kohustub kuulutama välja taotlusvooru kodulehel ja informeerima taotlusvooru väljakuulutamisest KOV-e, menetlema taotlused ning maksta rahuldatud taotluse alusel toetust, kontrollida kulude abikõlblikkust ja teha vajadusel toetuse tagasinõudmise otsus.

7. peatükk. Vaidemenetlus

Eelnõu § 23 sätestab vaiete esitamise ja menetlemise põhimõtted. Ameti otsuse või toimingu peale võib esitada vaide haldusmenetluse seaduses sätestatud korras. Vaide lahendab amet.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu ei oma Euroopa Liidu õigustega puutumust.

4. Määruse mõjud

Eelnõu rakendamisel on mõjutatud sihtrühmaks amet ning kõik KOV-id ja nende elanikud. Eelnõu rakendamisega ei kaasne sotsiaalset mõju, mõju regionaalarengule, riigikaitsele ja välissuhetele, elu- ja looduskeskkonnale ega majandusele.

4.1 Mõju siseturvalisusele

Mõju sihtrühm on KOV-id ja nende elanikud

Eelnõu rakendamine omab positiivset mõju KOV-ide kriisivalmidusele riigikaitsealises kriisis, kuna läbi toetatavate tegevuste on võimalik soetada kriisis toime tulekuks ning oma elanike toetamiseks tarvilikke asju ning soetada generaatoreid evakueeritud inimestele sobivate viibimistingimuste loomiseks evakuatsioonikohtadesse, vähendades seeläbi sõltuvust elektrivõrgust. KOV-ide parem kriisivalmidus tagab ka nende elanike parema toimetuleku riigikaitsealises kriisis.

Kokkuvõttes on eelnõu mõju KOV-idele ja nende elanikele positiivne, kuid vähene.

4.2 Mõju riigiasutuste ja kohaliku omavalitsuse korraldusele

Eelnõu rakendamisega kaasneb mõningane töökoormuse kasv Päästeametile, kuid kuna toetusvooru läbiviimine ei ole ameti jaoks uus tegevus, ei tohiks eelduslikult tekkida vajadust lisatöökohtade järele. Võrreldes Päästeameti kõigi ülesannetega on mõju vähene.

Samuti kaasneb seoses toetuse taotlemise ja projekti elluviimisega mõningane töökoormuse kasv KOV-idel, kuid võrreldes KOV-ide kõigi ülesannetega on mõju vähene. Projekti elluviimine omafinantseeringu olemasolu ei eelda. Kokkuvõttes on mõju KOV-idele vähene.

5. Määruse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Käesoleva toetusvooru eelarveks on kavandatud ligi 1,2 miljonit eurot. Projekti elluviimiseks KOV-ile kohustuslikku omafinantseeringut ei ole ja üldjuhul KOV rahalist omapanust lisama ei pea. Projekti läbiviimisega võib kaasneda KOV-ile mõningane töökoormuse kasv ning võib kaasneda mõningane rahaline kulu, kui tehakse omavahenditest täiendavaid tegevusi või tehtavad kulud on suurenenud.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras kolmandal päeval pärast Riigi Teatajas avaldamist.

7. Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu esitatakse eelnõude infosüsteemi EIS vahendusel kooskõlastamiseks Rahandusministeeriumile ning Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumile ja arvamuse avaldamiseks Päästeametile ning Eesti Linnade ja Valdade Liidule.